

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 14C/730/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115236473
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Moravčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4115236473.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra, sudkyňou JUDr. Katarínou Moravčíkovou, v spore žalobcu: 1) MUDr. C. V., narodený XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Y. XXX, 2) E. L., narodená XX.XX.XXXX, bytom Z. dolina XXX/XX, 949 01 Nitra, 3) V. L., narodená XX.XX.XXXX, bytom Z. dolina XXX/XX, 949 01 Nitra, všetci právne zastúpení: JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom, Farská 40, 949 01 Nitra, proti žalovanému: DPS financial consulting, s. r. o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, 917 01 Trnava, IČO: 46 713 930, právne zastúpený Advokátska kancelária PETKOV & Co s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 430 742, o určenie neplatnosti zmluvných dojednaní a právnych úkonov, o zaplatenie primeraného finančného zadost'učinía, o vzájomnej žalobe žalovaného voči žalobcovi 1) o zaplatenie 135 415,46 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu žalobcov v 1. až 3. rade (o určenie neprijateľnosti podmienky v čl. V bod 5 všeobecných zmluvných podmienok a zaplatenia finančného zadost'učinenia vo výške 1 000 eur) zamietá.

II. Žalobca v 1. rade je povinný zaplatiť žalovanému sumu 156 035,75 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 127 464,33 eur od 26.10.2016 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Vo zvyšnej časti súd vzájomnú žalobu žalovaného voči žalobcovi v 1. rade zamietá.

IV. Žalovanému priznáva voči žalobcom v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania o žalobe žalobcov v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

V. Žalovanému priznáva voči žalobcovi v 1. rade nárok na náhradu trov konania o vzájomnej žalobe žalovaného v rozsahu 88,26 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na súd dňa 16.12.2015, doplnenou dňa 21.01.2016, sa žalobcovia v 1. až 3. rade (ďalej ako žalobcovia) voči pôvodnému žalovanému OTP Banka Slovensko, a. s., so sídlom Štúrova 5, 813 54 Bratislava, IČO: 31 398 916, domáhali určenia neplatnosti zmluvných dojednaní, prípadne určenia neplatnosti úverovej a záložnej zmluvy a zaplatenia primeraného finančného zadost'učinenia. Žalobcovia žiadali určiť ako neplatné ustanovenia článku V bod 1, článku IV bod 2, článku VII bod 1 písm. a), h), i), článku VII bod 2 písm. e), f), i), článku VIII bod 8 Zmluvy o OTP refinanc úvere číslo 061/3001/12SU, ustanovenia článku IV bod 5, článku V bod 1 písm. a), článku V bod 1 písm. b), článku V bod 1 (posledný odsek), článku V bod 3 Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 16.08.2012 č. ZZ1k ÚZ č. 061/3001/12SU. Ďalej sa voči žalovanému domáhali

zaplatenia primeraného finančného zadosťučinía, a to vo výške 25 000 eur žalobcovi v 1. rade a vo výške po 12.500 eur žalobkyniam v 2. a 3. rade. V prípade, ak by súd napádané zmluvy považoval za neplatné ako celok v dôsledku prítomnosti veľkého množstva neprijateľných podmienok, navrhovali určiť zmluvu o OTP refinanc úvere a zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam za neplatné a žalobcom priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 30 000 eur a žalobca v 1. rade by bol povinný vrátiť žalovanému dlžnú sumu (rozdiel medzi poskytnutou sumou a zaplatenými platbami) v mesačných splátkach. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie došlo k postúpeniu pohľadávky na súčasného žalobcu, preto súd uznesením zo dňa 26.01.2018, č. k. 14C/730/2015-313, pripustil jeho vstup do konania namiesto pôvodného žalobcu.

2. Okresný súd Nitra rozsudkom zo dňa 16. 11. 2018, č. k. 14C/730/2015-358, zamietol žalobu žalobcov v 1., 2. a 3. rade (výrok I.). Vo výroku II. rozhodol, že žalobca v 1. rade je povinný zaplatiť žalovanému sumu 163 986,88 eura, úrok vo výške 4,39 % ročne zo sumy 135 415,46 eura od 26.10.2016 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 3 % ročne zo sumy 135 415,46 eura od 26.10.2016 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vzájomnú žalobu žalovaného vo zvyšku voči žalobcovi 1) zamietol (III. výrok). O trovách konania rozhodol výrokom IV. tak, že žalovanému priznáva voči žalobcom v 1., 2. a 3. rade náhradu trov konania o žalobe žalobcov v rozsahu 100 %. Výrokom V. žalovanému priznal voči žalobcovi v 1. rade náhradu trov konania o vzájomnej žalobe žalovaného v rozsahu 100 %. Vo výroku VI. rozhodol, že ruší predbežné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 14C/730/2015-122 z 03. 02. 2016.

3. Proti rozsudku podali odvolanie žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu v plnom rozsahu. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.07.2020, č. k. 5Co/35/2019-487 odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a výroku IV. potvrdil, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. a V. zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že pokiaľ ide o námietku žalobcov ohľadom nesprávneho započítavania splátok na istinu a príslušenstvo, považuje túto námietku za dôvodnú a so záverom súdu prvej inštancie sa nemôže stotožniť. Zmluvné strany si dojednali v zmysle Všeobecných obchodných podmienok (VOP), účinných od 01. 08. 2012, v zmysle čl. V. bodu 5, že v prípade, ak peňažné prostriedky poskytnuté dlžníkom nepostačujú na splatenie všetkých splatných záväzkov, banka je oprávnená určiť poradie, v akom sa plnenie dlžníka započítava na jednotlivé položky. Konštatoval, že zmluvné ustanovenia umožňujúce zápočet úhrad na iné plnenie ako na istinu predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a má za následok nevyvážený vzťah veriteľa a dlžníka v otázke plnenia dlhu, je v neprospech žalobcu 1. a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach. Zmluvná podmienka obsiahnutá v čl. V. bod 5 VOP ako sporná zmluvná podmienka je tak v rozpore s § 54 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa odvolacieho súdu skutočnosť, že žalovaný ponechal svoje jednostranne stanovené zmluvné podmienky v uvedenom znení v platnosti, a to aj napriek prijatiu § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, s účinnosťou od 01. 01. 2008, spôsobil, že daná úprava postupu splácania záväzku bola nevýhodnejšia pre žalobcov. Započítanie splátok, resp. čiastočných plnení najprv na príslušenstvo a až na poslednom mieste na samotnú pohľadávku, výrazne zvyšuje náklady spotrebiteľa spojené s úverom oproti situácii, ak by sa jeho platby použili v súlade s úpravou v § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Takéto započítavanie môže mať za následok neprimerané zvyšovanie dlhu tým, že sa navyšujú náklady spotrebiteľa.

5. Zároveň v nadväznosti na žalobou priznaný nárok žalovanému, a to v časti úrokov z úveru a úrokov z omeškania po zosplatnení celého dlhu právnym predchodcom veriteľa, odvolací súd považoval odvolanie žalobcov za dôvodné. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie aj napriek dostatočnému a správne zisteniu skutkového stavu vec nesprávne právne posúdil tým, že nesprávne aplikoval právnu normu na zistený skutkový stav. Odvolací súd k nároku žalovaného na zaplatenie zmluvného úroku po zosplatnení úveru a kumulácii tohto úroku s úrokom z omeškania ako aj k odôvodneniu prvoinštančného súdu ohľadne priznania tohto nároku žalovaného poukázal na rozdielnu rozhodovaciu prax súdov, v rozhodovaní ktorých prevládajú v podstate tri právne názory, keď jedna kategória rozhodnutí nepriznáva zmluvné úroky po zosplatnení úveru a priznáva len úroky z omeškania, iná skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru a ďalšia skupina pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný dlžník na dohodnutých

úrokoch zaplatil. Uvedenou otázkou sa zaoberal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo svojom uznesení zo dňa 16. júna 2020, sp. zn. 5 Cdo/42/2020, okrem iného uviedol, že dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Preto odvolací súd nepovažoval názor súdu prvej inštancie o priznaní úroku z úveru žalobcovi po zosplatnení úveru ako aj o priznaní úrokov z omeškania za správny.

6. S poukazom na to, odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o vyhovení vzájomnej žalobe žalovaného a výroku V. o náhrade trov konania vzájomnej žaloby a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie v ďalšom konaní odstráni vytýkané nedostatky v právnom posúdení žalovaným uplatnenom vzájomnom žalobnom návrhu. Konkrétne sa opätovne zameria na spôsob započítavania úhrad žalovaného na istinu a na príslušenstvo, aplikujúc pritom § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vzhľadom na to, že v danej veci ide, ako súd prvej inštancie správne posúdil, o spotrebiteľský vzťah vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Taktiež prihliadne na záver odvolacieho súdu ohľadom priznania zmluvných úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti poskytnutého úveru.

7. Súd prvej inštancie nariadil pojednávanie, na ktorom oboznámil prítomných právnych zástupcov strán sporu s doterajším priebehom konania a umožnil im, aby sa k veci vyjadrili.

8. Právny zástupca žalobcov s poukazom na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navrhol určiť, že zmluvná podmienka je neprijateľná tak ako to vyplýva z rozsudku KS v Nitre, bod 32 a 33, a to priamo vo výroku svojho rozhodnutia. V súvislosti s výškou žiadaného nároku žalovaným mal za to, že táto nebola preukázaná, a preto je potrebné, aby žalovaný predložil iné prepočítanie tejto sumy, keďže nie je jasné, koľko sa započítavalo na čo. Ak žalovaný neunesie v tomto smere dôkazné bremeno, mal za to, a to aj v súlade s rozsudkom odvolacieho súdu, že žalovaný takýto nárok nepreukázal. Zároveň uviedol, že si podľa § 3 ods. 5 zák. o ochrane spotrebiteľov uplatňujú žalobcovia z dôvodu uvedenia neprijateľnej zmluvnej podmienky finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur. Podľa neho žalovaný doposiaľ nepreukázal presnú špecifikáciu uplatňovaného nároku a preto je potrebné v tejto časti žalobu zamietnuť. Zdôraznil, že v tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu.

9. Právny zástupca žalovaného uviedol, že jeho právny predchodca v rámci žaloby poskytol žalobné tvrdenia o tom, ako a na čo sa započítavalo. Toto následne uviedol súdu aj v osobitom vyjadrení. Čo sa týka predneseného žalobného návrhu na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a na zaplatenie finančného zadosťučinenia, tak kardinálna námietka žalovaného smerovala voči forme tejto kvázi zmeny žaloby. Takýto úkon zo strany žalobcu v 1. rade vykonaný na pojednávaní nemôže mať adekvátne procesné následky, súd naň nemôže prihliadať. Vyjadril sa k tomu, či je tunajší súd viazaný závermi odvolacieho súdu. Podľa neho sa odvolací súd totiž vo svojom rozhodnutí nijakým spôsobom nevysporiadal z argumentáciou žalovaného, prezentovanom vo vyjadrení zo dňa 01.08.2019 na str. 6 a 7, kde žalovaný uviedol, prečo dohoda strán o spôsobe započítavania úhrad je vylúčená z pôsobnosti smernice 93/13/ES. Za arbitrárne považoval aj jeho závery vo vzťahu k otázke úrokov a úroku z omeškania po zosplatnení. Úverová zmluva je absolútny obchodom a toto platí aj v spotrebiteľských sporoch, pričom § 497 ods. 1 Obchodného zákonníka je kogentným ustanovením a účastníci úverovej zmluvy, tobôž súd, sa od neho nemôže odchýliť. Obchodný zákonník povinnosť dlžníka platiť úroky neviaže na spôsob plnenia ani na čas plnenia, povinnosť dlžníka sa viaže na masu poskytnutých peňažných prostriedkov. Peňažné prostriedky možno za poskytnuté považovať od momentu, kedy sa tieto dostanú k dispozícii dlžníka až do momentu ich reálneho vrátenia veriteľovi. Rovnako sú nesprávne úvahy odvolacieho súdu aj vo vzťahu k aplikácii § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka; v čase uzatvorenia úverovej zmluvy obsahovalo toto zákonné ustanovenie dovetok, ak dlžník neurčí inak. Keďže spôsob započítavania, ku ktorému sa odvolací súd podľa žalovaného vôbec nevyjadril, táto podmienka nemôže byť posudzovaná ako neprijateľná, pretože spôsob dohody zodpovedá zmluvným zásadám rešpektovaným v EÚ. Mal za to, že dlžník tým, že sa s veriteľom dohodol na úverovej zmluve, ktorej súčasťou boli aj VOP, určil na základe dohody s veriteľom, ako sa má započítavať. To, že tak určil

odchýlne od prvej časti dispozitívneho ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ale prejavom zmluvnej autonómie. Pokiaľ ide o kumuláciu úrokov z omeškania a úrokov, táto je prípustná či už pred zosplatením alebo po zosplatení úveru. Zmluvným plnením v prípade zmluvy o úvere nie je len istina, ale sú to aj úroky. Uvedené výslovne vyplýva z § 497 ods.1 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého dlžník sa zaväzuje nie len vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj zaplatiť úroky. Plnenie má v tomto prípade dve súčasti a to vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a zaplatenie úrokov. Popri tom je veriteľ oprávnený žiadať i úroky z omeškania, teda samotný zákon kumuláciu úrokov ako súčasť plnenia a úrokov z omeškania, ktoré má dlžník platiť popri plnení, predpokladá. Pohľadávka žalovaného predstavuje sumu, ktorá bola priznaná rozsudok súdu I. inštancie. Skutočnosť, že úverová zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, neznamená, že prestáva byť absolútnym obchodom. Čo sa týka záväznosti názoru vysloveného Krajským súdom, mal za to, že v súlade s čl. 141 ods. 1 Ústavy SR je tunajší súd primárne povinný zachovávať a dbať na ústavnosť. Práve okresné sudy sú primárnym ochrancom ústavnosti v rozhodovacej činnosti a nemôžu prehliadať, že odvolací súd podľa jeho názoru účelovo prehliadol takú závažnú argumentáciu, akou je nemožnosť považovať spôsob započítavania za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaný sa od odvolacieho súdu nedozvedel, prečo je jeho argumentácia nesprávna. Výlučné formálne uvedenie toho, že strana sa nejakým spôsobom v konaní vyjadrila bez toho, aby sa odvolací súd adekvátne vysporiadal s argumentáciou strany a to napr. aj tým, že minimálne uvedie prečo je jeho argumentácia nesprávna, tak takéto počínanie je v rozpore s požiadavkou riadneho a presvedčivého rozhodnutia, ktoré je jednou z požiadaviek spravodlivosti konania v zmysle ústavných a medzinárodných garancií práva na spravodlivý proces.

10. Na pojednávaní pripustil súd zmenu žaloby žalobcov uznesením, ktorým navrhli ad 1) určiť, že zmluvná podmienka obsiahnutá v čl. V. bod 5 všeobecných obchodných podmienok je v neprospech žalobcu v 1.rade a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach, čím je v rozpore s § 54 ods.1 a § 39 Občianskeho zákonníka; ad 2) finančné zadostučinenie podľa § 3 ods.5 zák. o ochrane spotrebiteľov vo výške 1 000 eur bol žalovaný povinný zaplatiť žalobcom v 1. až 3.rade.

11. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán sporu, a s poukazom aj na rozsudok odvolacieho súdu, zistil nasledovný skutkový a právny stav.

12. Žalobca v 1. rade ako dlžník uzatvoril dňa 16.08.2012 s pôvodným žalovaným zmluvu o OTP refinanc úvere č. 061/3001/12SU, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 139 600 eur, ktorý mal splácať mesačnými splátkami vo výške 971,83 eur (1. až 237. splátka) a posledná splátka bola vo výške 970,03 eur; konečná splatnosť úveru bola určená na deň 20.08.2032. Úroková sadzba bola v zmluve dohodnutá ako pohyblivá, stanovená ako súčet základnej úrokovej sadzby s fixáciou na tri roky, ku dňu podpísania zmluvy stanovená na 4,59 % a hrubej marže 1,20 %, ktorá je nemenná počas celého obdobia trvania zmluvy, výsledná úroková sadzba predstavuje 5,79 %, ktorá po poskytnutí zľavy počas prvého obdobia fixácie predstavuje 5,59 %. Úver bol poskytnutý na účelom splatenia úverov. Z dôvodu neplnenia povinnosti dlžníka došlo zo strany veriteľa k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru listom zo dňa 18.09.2014, kde bolo uvedené, že účinnosť vyhlásenia nastáva v 10.deň od doručenia výzvy. V deň účinnosti bol žalobca v 1. rade povinný zaplatiť záväzok, ktorý k 18.09.2014 predstavoval 143 687,79 eura a pozostával z istiny 136 076,66 eur, úrokov 7 563,63 eur, úroku z omeškania 47,50 eura a poplatkov 0 eur. Úver sa tak stal splatným dňa 03.10.2014.

13. Žalobca na úver uhradil celkovo sumu 11 474,47 eur.

14. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzatvorenia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa ods. 3 cit. ust. dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Podľa ods. 4 cit. ust. spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, účinného od 01.04.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

17. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

18. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 5 cit. ust. neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v znení ku dňu uzatvorenia zmluvy, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

20. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

21. Podľa Všeobecných obchodných podmienok pôvodného žalobcu, účinných od 01. 08. 2012, v zmysle čl. V. bodu 5, že v prípade, ak peňažné prostriedky poskytnuté dlžníkom nepostačujú na splatenie všetkých splatných záväzkov, banka je oprávnená určiť poradie, v akom sa plnenie dlžníka započítava na jednotlivé položky.

22. V prvom rade súd prvej inštancie uvádza, že podľa § 391 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako CSP), ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ako má súd prvej inštancie vo veci postupovať a zdôraznil, že je viazaný jeho právnym názorom. Na základe toho súd postupoval podľa záveru odvolacieho súdu, ktorý jasne a zrozumiteľne vysvetlil a odôvodnil, prečo bolo jeho pôvodné rozhodnutie zrušené, aké úvahy ho k tomu viedli a hlavne aké dôsledky z toho pre súd prvej inštancie vyplývajú. S poukazom na to, súd sa nestotožnil s názorom právneho zástupcu žalovaného, ktorý tvrdil, že závery odvolacieho súdu nie sú správne, z dôvodu čoho je súd primárne povinný zachovávať zákonnosť a dbať na ústavnosť. Súd prvej inštancie mal preukázané, že rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 30.09.2020, ani nebolo voči nemu podané prípadné dovolanie. Vychádzal z jeho záverov a zaoberal sa spôsobom započítavania úhrad žalovaného na istinu a na príslušenstvo, aplikujúc pritom § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to vzhľadom na spotrebiteľský vzťah vyplývajúci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

23. Žalobcovia po zrušení rozsudku uplatnili svoje procesné práva a navrhli, aby súd určil ako neprijateľnú podmienku, uvedenú v čl. V. bod 5 všeobecných obchodných podmienok. Súd dospel k záveru, že žaloba v tejto časti nie je dôvodná a zamietol ju. Mal za to, že tým, že samotný odvolací súd vyslovil záver o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, neexistoval dôvod, aby súd opätovne rozhodoval o tom, že ide o neprijateľnú, teda neplatnú podmienku. Išlo by o nadbytočné rozhodnutie, pretože odvolací súd sa podrobne vo svojom rozhodnutí zaoberal predmetným ustanovením VOP a sám ho posúdil ako neplatné, čo bolo tiež v konečnom dôsledku dôvodom pre zrušenie rozsudku prvej inštancie.

24. Pokiaľ ide o nárok žalobcov, ktorým po zrušení rozsudku prvej inštancie, požadovali finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľov, súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že tento nárok je nedôvodný, preto ho zamietol. Žalobcovia svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie 1 000 eur odôvodnili len tým, že predmetné dojednanie VOP (čl. V bod 5) odporuje Občianskemu zákonníku, ide o neprijateľnú podmienku, čo je dôvod uplatňovania primeraného finančného zadosťučinenia. Iný dôvod na jeho priznanie neuviedli. Zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia vyplýva, že ide o prostriedok slúžiaci k reparácii ujmy, ktorá mala byť konaním spôsobená, tu však žalobcom žiadna ujma nevznikla. V rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 20.03.2008, sp. zn. 6 Obo 302/2006, Najvyšší súd SR síce vymedzil aj kritéria pre posúdenie finančného zadosťučinenia, ale pri posudzovaní je treba prihliadať aj na všetky okolnosti veci, najmä na to, že ide o vyrovnanie ujmy postihnutého a že ide o určitú sankciu postihujúcu toho, kto závadne konal, okruh osôb, ktoré toto konanie zasiahlo, nestačí však na tieto kritéria iba poukázať, ale aj preukázať vznik takých okolností, ktoré by umožnili priznať finančné zadosťučinenie. Ďalej sa prihliadne na to, aby náhrada ujmy predstavovala aj určitú satisfakciu za stav, ktorý musel žalobca týmto konaním žalovaného strpieť (napr. rozs. KS v Nitre, sp. zn. 6Co/76/2018). Súd nemal zo strany žalobcov preukázané žiadnymi dôkazmi, aký vplyv mala na nich táto neprijateľná podmienka, keď z poskytnutého úveru 139 600 eur uhradili ku dňu rozhodnutia súdu celkovo sumu vo výške 11 474,47 eur, čo v prepočte predstavuje 8,2% výlučne z poskytnutej samotnej istiny úveru. Preto súd dospel k záveru, že žalobcovia v dôsledku konania žalovaného neutrpejú takú ujmu, ktorú by bolo potrebné zhojiť poskytnutím finančného zadosťučinenia. Prípadné priznanie finančného zadosťučinenia v tomto prípade, a to v akejkoľvek sume, by bolo aj v rozpore s dobrými mravmi. Úver žalobcovia v skutočnosti čerpali, dodnes ho nesplatili a tým, že odvolací súd inak vec právne posúdil ako súd prvej inštancie, nič nemení na tom, že by v dôsledku toho nejakým spôsobom žalobcovia trpeli a požadované finančné zadosťučinenie by na účel ich ochrany ako spotrebiteľov malo naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia má vyjadrovať satisfakciu (v zmysle odškodnenia) za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Práve v tomto spore boli žalobcovia, pokiaľ ide o ich pôvodný žalobný návrh, v celom rozsahu neúspešní, preto priznanie finančného zadosťučinenia je nielen nedôvodné, ale hlavne by akékoľvek jeho priznanie bolo nespravodlivé. Neprijateľnosť podmienky vo vzťahu k započítavaniu uhradenej splátky zo strany žalobcov ako dlžníkov v prospech veriteľa bola premietnutá v konečnom dôsledku do rozsudku o vzájomnej žalobe žalovaného, čo vyplýva priamo z výroku rozsudku.

25. Súd sa zaoberal vzájomnou žalobou žalovaného, pričom postupoval podľa záveru odvolacieho súdu, ktorým bol viazaný. Žalovaný si uplatnil voči žalobcovi v 1. rade zaplatenie sumy vo výške, ako bola priznaná súdom prvej inštancie v zrušujúcom rozsudku, tj. v sume 163 986,88 eur (istina 135 415,46 eur, úrok 20 140,43 eur, vyčíslený do 25.10.2016 a úrok z omeškania 8 430,99 vyčíslený do 25.10.2016, ako aj úrok 4,39 % ročne z dlžnej istiny 135 415,46 eur a úrok z omeškania 3% ročne od 26.10.2016 do zaplatenia).

26. V konaní bolo nesporné, že žalobcovia uhradili žalovanému sumu 11 474,47 eur. Na základe vysloveného právneho názoru odvolacieho súdu súd zisťoval výšku istinu, ktorú skutočne dlžníci dlžia a z akej sumy majú potom platiť príslušenstvo vo forme úrokov z omeškania. Súd sa nestotožnil s tvrdením právneho zástupcu žalovaného o výške pohľadávky žalovaného, ale ani s tvrdením právneho zástupcu žalobcov o tom, že nie je jasné, koľko sa započítavalo na čo.

27. Súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že žalobcovia neuhradili splátky riadne a včas, preto všetky poskytnuté úhrady vo forme splátok z ich strany, realizovaných v období od 31.10.2012 do 17.02.2014, započítal výlučne na istinu úveru, ktorú žalovaný vzájomnou žalobou požadoval od žalobcu v 1. rade., tj. voči sume 135 415,46 eur. Na základe toho súd dlžnú istinu vyčíslil na sumu 127 464,33 eur (135 415,46 eur - 7 951,13 eur). Žalovaný podľa vzájomnej žaloby z celkovej úhrady žalobcov vo výške 11 474,47 eur započítal na istinu len sumu 3 523,34 eur a zvyšnú sumu vo výške 7 951,13 eur započítal v sume 7 756,95 eur na úroky úveru, v sume 66,69 eur na úroky z omeškania a v sume 127,49 eur na poplatky. Na základe právneho názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie z dôvodu, že žalovaný naďalej trval na žalobnom návrhu tak, ako to bolo uvedené v zrušenom rozsudku súdu prvej inštancie (tj. neupravil výšku dlžnej istiny), postupoval tak, že sumu, zaplatenú žalobcami na úver, v celom rozsahu započítal na úhradu istiny, pretože mal preukázané, že z ich strany došlo len k čiastočnému plneniu peňažného dlhu. Okrem dlžnej istiny priznal žalovanému súd i zmluvné úroky úveru do zosplatenia

úveru, a to v rovnakej výške, ako v pôvodnom rozsudku súdu prvej inštancie. Suma 20 140,43 eur, vypočítaná súdom, predstavuje úrok úveru do 25.10.2016, dojednaný v pohyblivej sadzbe, s fixáciou na tri roky vo výške 5,59% ročne, a následne vo výške 4,39% ročne (túto banka stanovila opätovne po období fixácie v zmysle čl. I bodu 2 úverovej zmluvy). Žalovanému priznal súd aj nárok na úroky z omeškania vo výške 3% ročne (nižšie ako zákonná výška), vyčíslený od 20.11.2013 do 25.10.2016 z dlžných súm, a to vo výške 8 430,99 eur. Ide o sumu, ktorá bola priznaná žalovanému pôvodným rozsudkom súdu prvej inštancie (bod 68).

28. Na základe toho, že právny zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že pohľadávka žalovaného predstavuje sumu, priznanú v prvom rozsudku súdu prvej inštancie, súd podľa jeho tvrdenia po zosumarizovaní jednotlivých nárokov zistil, že jeho pohľadávka voči žalobcovi v 1. rade predstavuje konečnú sumu 156 035,75 eur (127 464,33 eur + 20 140,43 eur + 8 430,99 eur). V prevyšujúcej časti jeho vzájomnú žalobu ako nedôvodnú zamietol, tj. nad sumu 156 035,75 eur.

29. Súd žalobu v časti úrokov úveru po zosplatnení, uplatnenom vo vzájomnej žalobe vo výške 4,39% ročne zo sumy 135 415,46 eur od 26.10.2016 zamietol; v tomto smere aplikoval právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého žalovanému nepatria úroky z úveru po zosplatnení úveru. Dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

30. Vzhľadom na to, že došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, úver sa stal splatným dňa 25.10.2016. Pretože žalobca v 1. rade dlžnú sumu neuhradil v stanovenej lehote, dostal do omeškania. Žalovaný má preto nárok okrem plnenia aj na úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho od zosplatnenia úveru, ktoré si uplatnil vo výške 3% ročne z dlžnej istiny, ktorá po vykonanom dokazovaní predstavuje sumu vo výške 127 464,33 eur. V prevyšujúcej časti výšku istiny, tj. 7 951,13 eur (135 415,46 eur - 127 464,33 eur) ako aj úrok z omeškania z tejto sumy ako nedôvodnú zamietol.

31. Podľa § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. Podľa § 255 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP), ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

33. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

35. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

26. O trovách konania súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku. Žalovaný bol plne úspešný v časti žaloby žalobcov o určenie (neprijateľnosti podmienky a finančného zadost'učinenia), preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v 1. až 3. rade v rozsahu 100%. Predmetom vzájomnej žaloby žalovaného bolo zaplatenie okrem dlžnej istiny, aj zaplatenie úrokov úveru a úrokov z omeškania, a to tak do zosplatnenia aj po zosplatnení. Pretože úroky ako aj úroky z omeškania predstavujú príslušenstvo pohľadávky, súd vychádzal pri určení pomeru úspechu z výšky sumy, požadovanej ako istina úveru, tj. zo sumy 135 415,46 eur. Žalovaný bol úspešný celkovo v sume 127 464,33 eur (94,13%), žalobca v 1. rade bol úspešný v sume 7 951,13 eur (5,87%), čo v konečnom dôsledku predstavuje úspech žalovaného vo výške 88,26% (94,13 - 5,87). Strany sporu

v priebehu konania nenavrhl a ani súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by mal prípadne postupovať podľa § 257 CSP a náhradu trov konania žalovanému nepriznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Nitra.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.